

Gwarancje ubezpieczeniowe i bankowe jako zabezpieczenie umowy o roboty budowlane – zagadnienia praktyczne

Gwarancje ubezpieczeniowe oraz gwarancje bankowe są popularnym sposobem zabezpieczania roszczeń. W artykule przedstawiono rodzaje tychże gwarancji oraz ich wymogi formalne. Poruszane są również zagadnienia związane z okresem ważności i przypadkami nadużyć gwarancji.

Pojęcia gwarancji ubezpieczeniowej i gwarancji bankowej często stosuje się zamiennie z uwagi na bardzo zbliżony charakter tych instytucji. Jednak, o ile gwarancja bankowa (udzielana przez bank) została w podstawowym zakresie uregulowana przepisami *Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe*, o tyle instytucja gwarancji ubezpieczeniowej (udzielanej przez podmiot uprawniony do wykonywania działalności ubezpieczeniowej) jest instytucją, praktycznie rzecz biorąc, nieznajującą uregulowania w przepisach prawa powszechnie obowiązującego. Przepisy *Ustawy z dnia 11 września 2015 r. O działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej* zawierają jedynie regulacje, zgodnie z którymi zawieranie umów gwarancji ubezpieczeniowych i dokonywanie innych czynności związanych z umowami gwarancji ubezpieczeniowych (np. prowadzenie postępowań regresowych lub ocena ryzyka) stanowi czynności ubezpieczeniowe. Ustawa zawiera ponadto regulacje techniczne dotyczące np. ustalania wartości rezerw na pokrycie zobowiązań, jakie mogą wyniknąć z zawartych umów gwarancji. Brak jest jednak dalej idących regulacji, stąd też instytucje gwarancji bankowych i ubezpieczeniowych kształtowane są w dużej mierze przez praktykę i niewątpliwie ważną rolę w tym zakresie odgrywają także orzecznictwo sądowe i poglądy doktryny.

Rodzaje gwarancji

Istnieją różne rodzaje gwarancji ubezpieczeniowych i bankowych wykorzystywanych w procesie inwestycyjnym. W zależności od przedmiotu ochrony można wyróżnić przede wszystkim:

- gwarancję należytego wykonania kontraktu – wystawianą na zlecenie wykonawcy na rzecz zamawiającego w celu zabezpieczenia potencjalnych roszczeń zamawiającego wynikłych z nienależytego wykonania kontraktu przez wykonawcę,

- gwarancję należytego usunięcia wad i usterek (gwarancja ta bywa często łączona w jeden instrument z gwarancją należytego wykonania kontraktu) – wystawianą na zlecenie wykonawcy na rzecz zamawiającego w celu zabezpieczenia roszczeń wynikających z udzielonej przez wykonawcę gwarancji jakości oraz z tytułu rękojmi za wady,
- gwarancję zwrotu zapłaty dokonanej przez zamawiającego na rzecz podwykonawcy za roboty budowlane – wystawianą na zlecenie wykonawcy na rzecz zamawiającego w celu zabezpieczenia roszczenia regresowego zamawiającego w przypadku dokonania przez niego zapłaty za roboty budowlane na rzecz podwykonawcy,
- gwarancję ubezpieczeniową zapłaty wadium – stanowiącą wygodny dla oferentów sposób wnoszenia wadium w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego,
- gwarancję zapłaty za roboty budowlane – wystawianą na zlecenie zamawiającego na rzecz wykonawcy w celu zabezpieczenia roszczeń wykonawcy o zapłatę za roboty budowlane.

Przykłady

Przyjmując definicję zawartą w *Prawie bankowym*, gwarancją bankową jest jednostronne zobowiązanie banku-gwaranta, że po spełnieniu przez podmiot uprawniony (beneficjenta gwarancji) określonych warunków zapłaty, które mogą być stwierdzone określonymi w tym zapewnieniu dokumentami, jakie beneficjent załączy do sporządzonego we wskazanej formie żądania zapłaty, bank ten wykona świadczenie pieniężne na rzecz beneficjenta gwarancji – bezpośrednio albo za pośrednictwem innego banku. Definicję tę można odpowiednio stosować także do gwarancji ubezpieczeniowych.

W ramach stosunku gwarancji możliwe jest wyodrębnienie następującego trójkąta podmiotowego:

- a) zleceniodawca (dłużnik), którego łączy z wierzycielem stosunek podstawowy (np. umowa o roboty budowlane), a z gwarantem stosunek zlecenia,
 - b) beneficjent (wierzyciel), którego łączy z dłużnikiem stosunek podstawowy (np. umowa o roboty budowlane), a z gwarantem stosunek gwarancji,
 - c) bank lub zakład ubezpieczeń (gwarant), którego łączy z dłużnikiem stosunek zlecenia, a z wierzycielem stosunek gwarancji.
- W przypadku udzielenia gwarancji należytego wykonania umowy o roboty budowlane:

- a) wykonawca będzie dłużnikiem w ramach stosunku podstawowego, a jednocześnie zleceniodawcą gwarancji,
- b) zamawiający będzie wierzycielem w ramach stosunku podstawowego, a jednocześnie beneficjentem gwarancji,
- c) bank lub zakład ubezpieczeń będzie gwarantem, który na zlecenie wykonawcy wystawia gwarancję na rzecz zamawiającego.

W modelowym przypadku zleceniodawca uiszcza składkę na rzecz gwaranta, a następnie przekazuje wystawiony przez gwaranta dokument gwarancji beneficjentowi. Aby uzyskać wypłatę z gwarancji, beneficjent powinien zwrócić się do gwaranta z żądaniem wypłaty z gwarancji. Żądanie takie zazwyczaj jest obwarowane szeregiem wymogów formalnych opisanych w dokumencie gwarancji. Po wpłynięciu żądania wypłaty z gwarancji gwarant analizuje wniosek pod kątem formalnym oraz – niekiedy – pod kątem merytorycznym. W budzących wątpliwości przypadkach przedmiotem analizy jest również kwestia – o czym w dalszej części artykułu – czy żądanie wypłaty z gwarancji nie stanowi nadużycia gwarancji. Na tym etapie gwarant utrzymuje kontakt ze zleceniodawcą, informując go o wpłynięciu żądania wypłaty z gwarancji oraz nierzadko zasięgając szczegółowych informacji o przyczynach wystąpienia z żądaniem wypłaty z gwarancji. Następnie gwarant wypłaca środki pieniężne z gwarancji na rzecz beneficjenta lub odmawia wypłaty, wskazując przyczyny odmowy. W przypadku gwarancji ubezpieczeniowych i bankowych standardem jest możliwość dochodzenia przez bank lub zakład ubezpieczeń roszczenia regresowego od zleceniodawcy (przy czym w przypadku gwarancji bankowej i ubezpieczeniowej nie jest to roszczenie regresowe w rozumieniu odpowiadającym rozumieniu regresu ubezpieczeniowego – po dokonaniu wypłaty z gwarancji gwarant wstępuje w prawa zaspokojonego wierzyciela i dochodzi własnej wierzytelności od zleceniodawcy na podstawie łączącej gwaranta i zleceniodawcę umowy). Roszczenie regresowe jest zabezpieczane już z chwilą zawarcia umowy, w oparciu o którą gwarant udziela gwarancji, np. poprzez: wystawienie przez zleceniodawcę weksla *in blanco*, dokonanie na rzecz gwaranta warunkowej cesji wierzytelności z rachunku bankowego, poddanie się przez zleceniodawcę egzekucji albo ustanowienie hipoteki lub zastawu. W wielu przypadkach dochodzenie roszczenia regresowego od zleceniodawcy gwarancji bywa mocno utrudnione z uwagi na to, że przyczyny uzasadniające skorzystanie przez beneficjenta z gwarancji np. należytego wykonania umowy o roboty budowlane lub należytego usunięcia wad i usterek często wynikają z poważnych problemów powstałych po stronie zleceniodawcy, np. utraty płynności finansowej, zaprzestania wykonywania działalności gospodarczej czy też ogłoszenia upadłości.

Stosunki prawne

Stosunki prawne wynikające z umów gwarancji oraz zobowiązania stron tych stosunków bywają przedmiotem sporów, który swój finał nierzadko znajdują w sądzie. Warto przyrzeć się niektórym problemom praktycznym, z którymi muszą mierzyć się strony sporu oraz sądy.

Gwarancja warunkowa czy bezwarunkowa?

Gwarancje ubezpieczeniowe i bankowe można podzielić na dwa podstawowe rodzaje: warunkowe i bezwarunkowe.

Gwarancje warunkowe charakteryzują się uzależnieniem powstania obowiązku wypłaty z gwarancji – poza wystąpieniem przez beneficjenta z poprawnym formalnie żądaniem wypłaty – od rzeczywistego zrealizowania się zabezpieczanego rezultatu wynikającego ze stosunku podstawowego (np. z umowy o roboty budowlane), tj. np. braku należytego usunięcia wad i usterek przez wykonawcę. W przypadku gwarancji warunkowych zgłoszone przez beneficjenta żądanie wypłaty z gwarancji jest rozpatrywane przez gwaranta zarówno pod kątem formalnym, jak i merytorycznym. Gwarant ma prawo skutecznie odmówić wypłaty z gwarancji, jeśli ze zgromadzonej dokumentacji będzie wynikało np., że wykonawca usunął w terminie wady i usterki albo nie upłynął jeszcze termin usunięcia wad i usterek albo brak było jakichkolwiek wad i usterek w związku ze zrealizowanymi robotami budowlanymi. Przyjmuje się, że uzależnienie obowiązku zapłaty sumy gwarancyjnej od przeprowadzenia pełnego dowodu na okoliczność niewystąpienia gwarantowanego rezultatu powinno wyraźnie wynikać z treści udzielonej gwarancji (wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie I Wydział Cywilny z 9 lipca 2013 r., sygn. akt I ACa 48/13).

Interesy beneficjenta lepiej zabezpiecza gwarancja bezwarunkowa, która – jak się wydaje – jest instrumentem występującym w obrocie powszechniej niż gwarancja warunkowa. Charakterystyczne dla gwarancji bezwarunkowej jest użycie w jej treści klauzul, zgodnie z którymi gwarant dokona wypłaty „bezwarunkowo” oraz „na pierwsze żądanie”. W przypadku gwarancji bezwarunkowej gwarant nie może skutecznie podnosić wobec beneficjenta zarzutów merytorycznych, analizie gwaranta nie powinno podlegać ziszczenie się zabezpieczanych rezultatów. Należy przy tym zauważyć, że podstawową funkcją gwarancji bankowych i ubezpieczeniowych jest zabezpieczenie beneficjenta przed ryzykiem długotrwałego i niepewnego dochodzenia roszczeń od dłużnika, które w przypadku sporów o duże kwoty pieniężne mogą nawet stanowić zagrożenie dla płynności finansowej wierzyciela, a także zabezpieczenie beneficjenta przed ryzykiem niewypłacalności dłużnika. Mając na uwadze szybkość procedury rozpatrywania żądania wypłaty z gwarancji oraz potencjalne ograniczenia stawiane przez gwaranta, nietrudno zauważyć, że efektywniejszym sposobem zabezpieczenia interesów beneficjenta jest gwarancja bezwarunkowa.

Relacja stosunku gwarancyjnego i stosunku podstawowego

Zgodnie z utrwaloną linią orzecniczą, której podwaliny dała uchwała Sądu Najwyższego z 16 kwietnia 1993 r., sygn. akt III CZP 16/93, gwarant udzielający gwarancji opatrzonej klauzulami „nieodwołalnie” i „bezwarunkowo” nie może skutecznie powołać się – w celu wyłączenia lub ograniczenia przyjętego na siebie ▶

- ▷ obowiązku zapłaty - na zarzuty wynikające ze stosunku podstawowego, czyli na zarzuty wynikające np. z umowy o roboty budowlane łączącej zamawiającego i wykonawcę.

Brak możliwości podnoszenia przez gwaranta zarzutów ze stosunku podstawowego znajduje potwierdzenie także m.in. w wyroku Sądu Najwyższego z 14 stycznia 2004 r., sygn. akt I CK 102/03, w którym Sąd Najwyższy wskazał, że „Zobowiązanie gwaranta pozostaje (...) nieakcesoryjne w odniesieniu do stosunku prawnego łączącego gwaranta ze zleceniodawcą. Gwarant nie jest uprawniony bowiem do podnoszenia przeciwko beneficjentowi jakichkolwiek zarzutów, co nie oznacza jednak, że nie przysługują mu zarzuty wynikające z samej umowy gwarancji”. Podobnie w wyroku z 10 lutego 2010 r., V CSK 233/09, Sąd Najwyższy wskazał, że: „Konsekwencją braku akcesoryjności zobowiązania gwaranta jest to, że gwarant nie może wobec gwarantariusza podnosić zarzutów z innego stosunku prawnego, w szczególności zarzutów ani z umowy zlecenia gwarancji ubezpieczeniowej, ani też zarzutów ze stosunku podstawowego, w tym zarzutów ze stosunku podstawowego, w tym zarzutów, które przysługują dłużnikowi ze stosunku podstawowego wobec beneficjenta gwarancji - wierzyciela ze stosunku podstawowego. Wniosek taki wynika z charakteru więzi łączącej strony umowy gwarancji, tj. o charakterze obligacyjnym, z którego wynikają prawa podmiotowe o charakterze względnym (wierzycielności), skuteczne jedynie wobec drugiej strony stosunku obligacyjnego. Odmierna zasada, tj. dopuszczająca możliwość podnoszenia przez gwaranta zarzutów ze stosunku podstawowego, musiałaby wynikać albo z przepisu prawa, tak jak ma to miejsce w przypadku poręczyciela (por. art. 883 § 1 zd. pierwsze KC) albo z woli stron umowy gwarancji ubezpieczeniowej”.

Podsumowując, zgodnie z utrwalonymi poglądami judykatury i doktryny bank lub zakład ubezpieczeń, który udzielił gwarancji bezwarunkowej, nie ma możliwości, by skutecznie podnosić wobec beneficjenta zarzuty ze stosunku podstawowego, wynikającego przykładowo z umowy o roboty budowlane. W tej kwestii istnieją jednak pewne wyjątki, o których poniżej.

Nadużycie gwarancji

Powyższe rozważania nie powinny prowadzić do wniosku, że odpowiedzialność gwaranta wobec beneficjenta, w szczególności w przypadku gwarancji bezwarunkowej, ma charakter absolutny. W doktrynie i orzecznictwie przyjmuje się, że gwarant ma możliwość podniesienia w określonych przypadkach zarzutu nadużycia gwarancji. Tak orzekł m.in. Sąd Najwyższy w wyroku z 25 stycznia 1995 r., III CRN 70/94: „Bank, który udzielił drugiemu bankowi gwarancji „bezwarunkowej i na pierwsze żądanie”, może uchylić się od spełnienia świadczenia, jeżeli żądanie beneficjenta stanowi nadużycie prawa”.

Zarzut nadużycia prawa przez beneficjenta może okazać się skutecznym w przypadku, jeśli:

- a) stosunek podstawowy w ogóle nie powstał - np. nie została zawarta zabezpieczana umowa o roboty budowlane;
- b) stosunek podstawowy powstał, lecz umowa została rozwiązana ze skutkiem „od początku” - np. strona złożyła skuteczne oświadczenie o odstąpieniu od umowy o roboty budowlane, beneficjent złożył żądanie wypłaty z gwarancji; w takiej sytuacji umowę traktuje się jak gdyby nie została zawarta;

c) czynność prawna kreująca stosunek podstawowy była nieważna;

d) świadczenie zabezpieczone zostało spełnione - na przykład w przypadku gwarancji zapłaty za roboty budowlane zamawiający zapłacił na rzecz wykonawcy całość określonego w umowie wynagrodzenia zanim wykonawca złożył żądanie wypłaty z gwarancji; taka podstawa podniesienia zarzutu nadużycia gwarancji budzi poważne wątpliwości, a zasadność podniesienia zarzutu w oparciu o tę podstawę powinna być każdorazowo szczegółowo badana; wypada zauważyć, że np. w przypadku gwarancji należytego usunięcia wad i usterek, w sytuacji, gdy zamawiający występuje z żądaniem wypłaty z gwarancji, a w ocenie wykonawcy wszelkie wady i usterki zostały usunięte, to „należytość” usunięcia wad i usterek często jest zarzewiem sporu między stronami, a zbadanie, czy wady i usterki zostały należyście usunięte w sytuacji spornej, może być obiektywnie ocenione jedynie przez niezależnego eksperta; z pewnością negatywnie należałoby ocenić sytuację nadużywania przez gwarantów zarzutów nadużycia gwarancji z uwagi na spełnienie zabezpieczonego świadczenia we wszelkich sytuacjach, w których gwarant - na skutek informacji przekazanych przez zleceniodawcę - powziął wątpliwość co do tego, czy zabezpieczone świadczenie zostało spełnione, czy też nie.

Ponownie warto przytoczyć fragment uchwały Sądu Najwyższego z 16 kwietnia 1993 r., III CZP 16/93: „Z postanowień umowy gwarancyjnej należy wyprowadzić ewentualną ochronę gwaranta oraz obowiązek honorowania przez beneficjenta celu gwarancji”. Stąd też w celu oceny, czy wystąpienie beneficjenta z żądaniem wypłaty z gwarancji może stanowić w danej sytuacji próbę nadużycia prawa, powinno się mieć na uwadze cel gwarancji.

Wydaje się, że w praktyce do prób uzyskania wypłaty z gwarancji w sposób stanowiący nadużycie prawa dość często może dochodzić w końcowym okresie obowiązywania gwarancji ubezpieczeniowej. Beneficjent gwarancji, dostrzegając potencjalną możliwość uzyskania dodatkowych środków finansowych, może „na siłę” doszukiwać się uchybień w realizacji umowy lub nie-należytego usunięcia wad i na tej podstawie podejmować próby uzyskania wypłaty z gwarancji, mimo że brak jest ku temu racjonalnych podstaw, gdyż druga strona umowy wywiązuje się ze swoich zobowiązań.

Wymogi formalne

Kwestią kluczową w uzyskaniu przez beneficjenta środków z gwarancji jest wystąpienie z poprawnym formalnie żądaniem wypłaty z gwarancji. Stąd też niezwykle istotna jest dokładna analiza regulacji w tym zakresie zawartych w dokumencie gwarancji. Jedna pomyłka może w skrajnym przypadku skutkować utratą możliwości skutecznego ubiegania się o wypłatę z gwarancji.

Wymogi formalne odnoszące się do żądania wypłaty z gwarancji zazwyczaj nie są na pierwszy rzut oka wymogami, które mogą sprawić jakiegokolwiek trudności osobom sporządzającym stosowny wniosek. Warto jednak zachować czujność i bardzo dokładnie zapoznać się i zrealizować postanowienia dokumentu gwarancji odnoszące się do tych wymogów formalnych.

Wśród najczęściej spotykanych wymogów formalnych należy wymienić:

- a) obowiązek załączenia do żądania wypłaty pisemnego oświadczenia beneficjenta, że zobowiązany nie wykonał lub nienależycie wykonał kontrakt lub nie usunął lub nienależycie usunął wady i usterki *etc.*,
- b) obowiązek załączenia do żądania wypłaty z gwarancji pisemnego wezwania beneficjenta do zleceniodawcy, w którym beneficjent wezwał zleceniodawcę do spełnienia świadczenia (wraz z dowodem nadania lub dowodem odbioru pisma),
- c) odnośnie powyższego – może pojawić się wymóg pisemnego poświadczenia przez osoby uprawnione do reprezentacji beneficjenta załączanej kopii wezwania za zgodność z oryginałem,
- d) obowiązek załączenia odpisu z rejestru przedsiębiorców KRS beneficjenta.

Niekiedy dokument gwarancji wprowadza wymóg przekazania żądania wypłaty z gwarancji za pośrednictwem banku prowadzącego rachunek bankowy beneficjenta oraz poświadczenia przez pracowników banku podpisów złożonych na żądaniu wypłaty przez osoby uprawnione do reprezentacji beneficjenta. Co ciekawe, istnieją pewne rozbieżności w orzecznictwie co do tego, czy w przypadku, gdy wymóg pośrednictwa banku występuje łącznie z wymogiem poświadczenia podpisów przez pracowników banku, to czy uchybienie wymogowi pośrednictwa banku przy jednoczesnym spełnieniu wymogu poświadczenia podpisów przez bank czyni żądanie wypłaty wadliwym, czy też w takim wypadku wymóg pośrednictwa banku należy traktować jako wymóg *stricto* techniczny i pozostający bez znaczenia dla oceny skuteczności żądania wypłaty z gwarancji.

Okres ważności gwarancji

W przypadku umów o roboty budowlane powszechną praktyką jest aneksowanie tych umów, m.in. w zakresie terminu ukończenia robót lub termin usunięcia wad i usterek. Warto mieć przy tym na uwadze, że przedłużenie terminu na ukończenie robót nie spowoduje automatycznego przedłużenia okresu ważności gwarancji. Stąd też w interesie beneficjenta jest uzależnienie zgody na przedłużenie terminów wskazanych w umowie o roboty budowlane od przekazania przez wykonawcę aneksów do gwarancji przedłużających okres ważności gwarancji. W przypadku zaniebdania tej kwestii przez zamawiającego może się okazać, że okres ważności gwarancji należytego wykonania kontraktu oraz należytego usunięcia wad i usterek zakończył się na długo przed upływem wskazanego w umowie terminu ukończenia robót budowlanych

Zmiana wykonawcy/zleceniobiorcy a gwarancja

Pewne wątpliwości może budzić fakt, czy w przypadku przejęcia długu zabezpieczonego gwarancją (np. zmiany wykonawcy umowy o roboty budowlane) beneficjent zachowuje prawo do skutecznego ubiegania się o wypłatę środków z gwarancji. Za istotną wskazówkę w tym zakresie należy uznać wyrok Sądu Najwyższego z 7 stycznia 1997 r., I CKN 37/96, w którym Sąd Najwyższy orzekł, że: „Gwarant nie jest zobowiązany do zapłaty sumy gwarancyjnej w sytuacji, gdy w następstwie przejęcia długu zabezpieczonego gwarancją dług obciąża inny podmiot niż wymieniony w umowie. Ryzyko gwaranta nie może obejmować okoliczności nieprzewidzianych w umowie stron”.

Gwarancja należytego wykonania kontraktu a zaspokojenie roszczeń podwykonawców przez zamawiającego

Z uwagi na treść art. 647 (1) § 5 *Kodeksu cywilnego* zamawiający (inwestor) ponosi solidarną odpowiedzialność za zapłatę wynagrodzenia za roboty budowlane wykonane przez podwykonawcę. W praktyce często dochodzi do sytuacji, w których w obliczu problemów leżących po stronie wykonawcy podwykonawcy zwracają się o wypłatę wynagrodzenia bezpośrednio do zamawiającego. Po dokonaniu zapłaty zamawiającemu przysługuje roszczenie regresowe w stosunku do wykonawcy o zwrot kwot wypłaconych na rzecz podwykonawców. Proces odzyskiwania pieniędzy od wykonawcy może się okazać trudny i długotrwały. Stąd też po stronie zamawiającego jako beneficjenta gwarancji należytego wykonania kontraktu może pojawić się pokusa wykorzystania gwarancji ubezpieczeniowej – na skutek ustalenia, że brak zapłaty wynagrodzenia podwykonawców przez wykonawcę stanowi przypadek nienależytego wykonania umowy o roboty budowlane objęty gwarancją ubezpieczeniową. Wydaje się, że rozumowanie takie należy uznać za błędne, a ewentualne wystąpienie z żądaniem wypłaty z gwarancji stanowiłoby nadużycie prawa. Brak zapłaty wynagrodzenia podwykonawcom nie stanowi bowiem zabezpieczonego wypadku gwarancyjnego w ramach gwarancji należytego wykonania umowy o roboty budowlane. Za wypadek gwarancyjny należałoby uznać jedynie okoliczności ściśle związane z realizacją robót budowlanych.

Wysokość kwoty dochodzonej przez beneficjenta

W praktyce gwarancje ubezpieczeniowe są często sformułowane w sposób określający górną granicę odpowiedzialności gwaranta (np. do 500 000 zł). Nic nie stoi jednak na przeszkodzie, by beneficjent gwarancji należytego usunięcia wad i usterek wystąpił do gwaranta z żądaniem wypłaty kwoty niższej niż kwota odpowiadająca górnej granicy odpowiedzialności gwaranta. Z tej konstatacji niekiedy próbuje wywodzić się obowiązek beneficjenta do precyzyjnego określenia należności pieniężnej odpowiadającej wartości kosztom usunięcia wad i usterek, których nie usunął wykonawca. Postuluje się konieczność przedłożenia wraz z żądaniem wypłaty z gwarancji – pomimo braku określenia takiego wymogu formalnego w dokumencie gwarancji – co najmniej wyceny sporządzonej przez rzeczoznawcę odnoszącej się do przewidywanych kosztów usunięcia wad i usterek. W skrajnych przypadkach podnoszony bywa postulat, że beneficjent powinien w drodze wykonania zastępczego na własny koszt usunąć wady i usterki, a ewentualna późniejsza wypłata środków z gwarancji może stanowić refundację kosztów poniesionych przez beneficjenta. Wydaje się, że przedstawione postulaty kłócą się z funkcją gwarancji ubezpieczeniowej i gwarancji bankowej oraz celem, dla którego zawierane są umowy gwarancji. Nałożenie na beneficjenta dodatkowych obowiązków, których przykłady wskazałem wyżej, czyniłoby z gwarancji nieefektywny sposób zabezpieczenia umów, gdyż ryzyko długotrwałego i niepewnego dochodzenia roszczeń przez beneficjenta nie byłoby neutralizowane w dostatecznym stopniu. □